

EL TELETREBALL POT RESOLDRE EL PROBLEMA DE LA CONCILIACIÓ?

EL TELETREBALL ÉS LA RESPOSTA AL PROBLEMA DE LA CONCILIACIÓ?

Perspectiva
Polítiques
Públiques

1. Cada **política pública** pretén resoldre un **problema col·lectiu**.
2. Segons la **definició** del problema i la **formulació** de la resposta, s'obindrà un **resultat final**.

Dente, B. i Subirats, J. (2019). Decisiones públicas. Análisis y estudio de los procesos de decisión en políticas públicas. Barcelona: Ariel.

Segons les decisions adoptades,

1. s'implementa una política pública, i,
2. s'obté un resultat final

PRESENTACIÓ:

1. Conciliació
2. Teletreball
3. Economia de cures i societat sostenible.

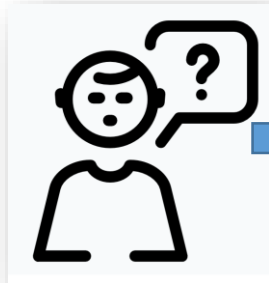
QUÈ S'ENTÈN PER CONCILIAR LA VIDA LABORAL I LA FAMILIAR?

CONCILIAR → mesures polítiques per a fer compatible la vida *laboral, personal i familiar*
-tant per a homes com a per a dones

SUPERAR la CONTRADICCIÓ ESTRUCTURAL
entre la lògica del treball remunerat i la del treball domèstic,
que abarca les cures de la nostra societat.

SUPERAR RÍGIDA divisió sexual del treball U.Familiar

- **ESPAI PÚBLIC** → *breadwinner* → homes
- **ESPAI PRIVAT** → *caregiver* → dones

Com podem FACILITAR que les
DONES PARTICIPIN EN EL
MERCAT LABORAL
REMUNERAT?

S'ocupen de les cures i
els treballs domèstics
no remunerats a la llar

Nosaltres volem i elles
volen treballar en el mercant
laboral remunerat

CONCILIAR com a problema LABORAL

CONCILIAR → anys '70 en la UE → fer possible responsabilitats professionals amb responsabilitats familiars

- polítiques vinculades a la **POLÍTICA LABORAL** → igualtat en el mercat laboral
 - art.119 T.Roma (1957) → **igualtat de retribució en el treball** dones-homes
 - Pla Acció Social UE (1974) → primera vegada “conciliar”
 - Directives UE '90 → baixa maternitat, reducció jornada com a mare, etc.

CONCILIAR → anys '80 UE → mesures adoptades en l'àmbit laboral

CONCILIAR → anys '90 UE → nova perspectiva: problema desigualtat laboral s'inicia en la FAMÍLIA... → Personal tb

CONCILIAR → 2019 → Directiva Conciliació 2019/1158 → art. 1 obj **igualtat tracte i oportunitats D-H** mercant treball

CONCILIAR → 2019 → R-Decret Llei 6/2019 → mesures urgents **ídem Directiva** → contempla mesures conciliació

Sota qui recau **RESPONSABILITAT CONCILIAR?**

Problema dones que treballen?

CURES i TREBALLS DOMÈSTIQUES NO REMUNERATS segueixen en mans de les dones

POL'S CONCILIACIÓ → Mesures per a **deixar ENTRAR i SORTIR DONES** del mercant laboral remunerat

- per assumir **tasques de cures**,
- **Oferir major DISPONIBILITAT DE TEMPS**, → es considera que permeten CONCILIAR

CONCILIAR com a problema DEMOGRÀFIC

CONCILIAR → anys '90 → permetre REPRODUCCIÓ SOCIETAT

- **Elevada taxa envelliment** → procés accelerat com a resultat
 - allargament cicle vida
 - reducció taxa natalitat →
 - dones no volen tenir fills
 - dones redueixen el nombre de fills
 - dones allarguen edat maternitat

Educació
Autonomia econòmica

Aspiracions
professionals

Com poder fer que les DONES TINGUIN FILLS? → REPRODUCCIÓ SOCIETAT?
→ El futur sense generacions joves?

Facilitar CONCILIAR
VIDA LABORAL i VIDA FAMILIAR

ES PERPETUA LA DIVISIÓ SEXUAL DEL TREBALL

CURES I T.DOMÈSTIQUES → RESPONSABILITAT PRIVADA FAMÍLIES amb divisió sexual del treball NO ÉS UN PROBLEMA SOCIAL ???

- **ABSÈNCIA ESTAT** en la responsabilitat social de les cures →
 - Estat present en situacions excepcionals → més caritat que assistencial → E.Familiarista
- **ABSÈNCIA HOMES** en la responsabilitat de la unitat familiar →
 - Excepcionalment homes presents certes famílies

TRIPLE JORNADA LABORAL:

- Laboral
- Cures-tasques domèstiques
- Emocional (les relacions afectives)

MÉS BRETxes de GÈNERE

- **Menys renda**
- Menys pensió
- Menys salut

Instituto Canario de Igualdad (ICI): *Informe Brechas de género 2019*

SITUACIÓ AGREUJADA en models d'ESTAT FAMILIARISTA com el nostre → FAMÍLIA, les dones = Font principal proveïdora cures gratuïta

DISPONIBILITAT de TEMPS és la CLAU?

TREBALL A DOMICILI

- **Incorporació femenina al mercat laboral** des d'inicis economia mercat:
 - Mà d'obra barata (sense contracte, etc.)→
 - indústria TEXTIL,
 - Indústria JOGUET,
 - indústria SABATES (avui segueix aquesta modalitat treball)
 - Flexibilitat ús del temps → permet exercir tasques CAREGIVERS

REFORÇA:

-
- DIVISIÓ SEXUAL DEL TREBALL EN LA UNITAT FAMILIAR
 - INSTITUCIÓ FAMÍLIA com a PRINCIPAL PROVEÏDORA CURES SOCIETAT de forma gratuïta

I, el TELETREBALL?

EL TELETREBALL soluciona el repte de CONCILIAR?

Aparentment Sí

MODALITAT DE TREBALL A DISTÀNCIA

- No desplaçament al lloc de feina → Fi cultura laboral presencial
- Suport tecnologies de la informació i comunicació
- Flexibilitat ús del temps

*en lloc de desplaçar-se les persones,
el treball es trasllada on estan les persones
per les xarxes virtuals (Nilles, 1975)*

BOOM en 2020 Covid

- Reials Decrets-Lleis Treball a Distància Covid
- **CARÀCTER PREFERENT** com a modalitat de treball (art.5 RD-L8/2020, 17 de març de 2020)
 - **Reprendre l'activitat econòmica**
 - **Evitar contagis del virus per contactes entre les persones**

Establiments que adopten el teletreball en el marc Covid-19? (2n semestre 2020)

- 71,4% a Catalunya (IDESCAT)
- 48,8% a Espanya (INE)

Facilitar la conciliació
NO és 1er obj

- **FINS 2020** → **RESIDUAL** com a modalitat de treball (Eurofound '2019)
 - **CAT** → 4,6% ocupats opten teletreball
 - **Esp** → 4,8% ocupats
 - **Holanda** → 14 % // **Finlàndia** 13% // **UE (mitjana)** → 9,9%
- **ORIGENS teletreball '70** (crisis petroli) per reduir consum petroli → proposta per reduir desplaçaments (Nilles, 1975)
 - Demanda de multinacionals '80 -'90 → **externalització** producció i serveis → globalització econ (*outsourcing*)

EL TELETREBALL, còctel explosiu pel que a la qüestió de gènere
(UGT-Catalunya (2020). *Informe El teletreball com a eina i escenari laboral.*)

1. MANCA DE CULTURA DE TREBALL NO PRESENCIAL
2. ENFONSAMENT XARXES DE CURA → ACCENTUACIÓ DIVISIÓ SEXUAL DEL TREBALL A LA FAMÍLIA
 1. Confinament → TANCAMENT escoles, centres de dia i atenció a persones dependents, ...
 2. Baixen / S'aturen els ingressos
3. FALTA PREVISIÓ EMPRESES, TREBALLADORS I ADMINISTRACIÓ

PÈSSIM BALANÇ PER A LES DONES

Imatge de National Public Radio.
Descarregada de www.npr.org el 17/09/2020.

DADES ACCELERADA IMPLANTACIÓ TELETREBALL 1ª ONADA
(Aybar, C. Pavía, JM i Roig, R. (2020). *Microdatos encuesta COVID-19. Primera Oleada*. GIPEyOP, Universitat de València, València).

POBLACIÓ TELETREBALLADORA

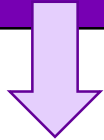
- Rendiment del treball**
 - Homes i dones manifesten que el seu rendiment en el treball s'ha vist afectat pel teletreball
 - 6 punts més les dones → 69% dones i 63% homes
- Dificultats per a conciliar vida laboral, personal i familiar**
 - Més dones que homes → 20% dones front el 17% homes
- Continuïtat teletreball després de l'estat d'alarma**
 - Més homes que dones → 21% homes front el 18% dones
- Assumir tasques de cures i domèstiques durant l'estat d'alarma s'espera que afecti el treball**
 - Més dones que homes → 77% dones front el 23% homes → **3 de cada 4 dones**
- Alteració de la son**
 - Més dones que homes → 50% dones front el 40% homes

CONCILIAR

- terme que no reconeix ECON DE CURES
- terme que perpetua DIVISIÓ SEXUAL DEL TREBALL

VAGUES FEMINISTES des de 2018

*Si parem nosaltres,
s'atura l'economia.*

#EnsAturem
#VagaFeminista

SOCIETAT PRODUCTIVA o SOCIETAT HUMANA?

Ésser humà = ésser **DEPENDENT**

- Biològicament
- Socialment
- Econòmicament

Des de naixement fins a la
mort

PER QUÈ NO ES RECONEIXEN LES CURES NO REMUNERADES NI ELS TREBALLS DOMÈSTIQUES?
L'arrel del problema

DEPENDENT = CÀRREGA ECONÒMICA

Quin tipus de societat volem?
On està l'ètica?

Adela Cortina

NOMÉS CANVIARÀ si

ODS 5.4 → Reconèixer i valorar les cures no remunerades i el treball domèstic no remunerat, mitjançant la prestació de *serveis públics*, la provisió d'*infraestructures* i la formulació de polítiques de *protecció social*, així com mitjançant la promoció de la *responsabilitat compartida* a la llar i la família, segons escaigui a cada país.

Hauria de ser un ODS en lloc d'una secció de l'ODS 5

Propostes per a
debate

SOCIALIZACIÓ CURES
= RESPONSABILITAT
SOCIETAT i ESTAT

1. **Reforma marc legal:**
 - Cura com a dret fonamental
2. **Inversió en infraestructures**
 - Escoles infantils públiques
 - Educació universal pública
 - Residències gent gran públiques
 - Centres de dia públics
3. **Inversió canvi cultural**
 - Incentius empreses → homes demanen reducció jornada per assumir tasques de cures no remunerades
 - Regulació publicitat
 - Regulació contingut material educatiu

El problema és un problema de la societat

Gràcies

Rosa Roig
Dra.Ciències Polítiques
Politòloga, docent i investigadora
Universitat de València

Treball investigació en curs realitzat en el marc del Projecte I+D+i
ROCOGIS. Los ROstros del COvid. Género e Impactos Socioeconómicos
de la Universitat de València de la Convocatòria FONDO SUPERA COVID19, CRUE-CSIC-
SANTANDER